

Pasi Laurila

Punainen meri 1981-1985

Pasi Laurila: Punainen meri 1981-1985

Kiitokset

Kiitän Suomen tietokirjailijat ry:tä, joka on tukenut kirjan tekoa apurahalla luovaan tietokirjalliseen työskentelyyn.

Hämeenlinnassa 26.2.2026

Pasi Laurila

Pasi Laurila

PUNAINEN MERI
1981-1985

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § ("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

© 2026 Pasi Laurila

Kannen suunnittelu: Pasi Laurila

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi
Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-7554-7

Sisällysluettelo

ALKUSANAT.....	9
1. LÄHI-IDÄN VIENTIPROJEKTIT.....	11
2. SAUDI-ARABIA KOHDEMAANA	15
2.1 Maa ja ilmasto.....	15
2.2 Aika ja etelän Aurinko.....	18
2.3 Punainen meri	20
2.4 Väestö	23
2.5 Uskonto ja yhteiskunta	24
2.6 Rikos ja rangaistus	27
2.7 Saudisointi.....	28
3. PUNAISEN MEREN MITTAUSPROJEKTIT	31
3.1 Punaisen meren rannikkovesien kartoitus	31
3.2 Jizanin laivaväylien mittaukset.....	39
3.3 Yanbun teollisuuskaupungin mittaukset	42
4. TYÖNTEKIJÄNÄ SAUDI-ARABIASSA.....	45
4.1 Työyhteisö.....	45
4.2 Projektimiehiä	47
4.3 Työsopimukset ja palkkaus	56
4.4 Matkustaminen	60
4.5 Elämää laivalla ja maalla	63
4.6 Alkoholi ja muut paheet	71
4.7 Ajokortti ja autoilu.....	74
4.8 Koti ja maailma.....	76

4.9 Saudi-Arabian joulut	79
5. YANBUN KAPINAT	85
5.1 Aika ennen Yanbua	85
5.2 Yanbun mobilisaatio syksyllä 1984	87
5.3 Joulukuun 1984 palkkakriisi	91
5.4 Alkukesän 1985 kapina.....	95
5.5 Loppukesän 1985 turhautuminen	107
5.6 Haave suuresta merenmittausprojektista	112
5.7 Työhaussa Bahrainissa	114
5.8 Viimeinen merenmittaus.....	116
6. VIENTIPROJEKTIN OPIT	119
6.1 Yritysten toiminta muuttui.....	119
6.2 Oma elämä piti rakentaa uudestaan	121
LOPPUSANAT	123
LÄHTEET	125

ALKUSANAT

Tämä kirja kertoo meren- ja maanmittaajien työstä Saudi-Arabiassa 1980-luvulla. Silloin monet yritykset ja työntekijät maksoivat vielä ulkomailla työskentelyn oppirahoja. Työyhteisönäkökulma on kirjassa keskeinen. Kirjassa kuvataan eristyneen työyhteisön toimintaa ja vuorovaikutussuhteita. Kertomus tiivistyy loppua kohden, kun Saudi-Arabian talous lamaantuu, yritysten kilpailu markkinoilla lisääntyy, työelämän saudisointi alkaa vaikuttaa työyhteisöön ja työnantajan talous kiristyy.

Kirjan tapahtumat olen rajannut vuosiin 1981-1985, jolloin työskentelin Saudi-Arabian projekteissa Georeda-nimisen yrityksen palveluksessa. Teimme mittauksia Punaisella merellä ja sen rannikolla. En enää muista kuinka päädyin näihin töihin. Vaimoni on kertonut, että lukion historian kokeissa kelvollinen vastaus löytöretkien syihin sisälsi seikkailunhalun ja tiedon etelän maiden rikkauksista. Ehkä nämä seikat sopivat myös ulkomaille projektitöihin lähden syiksi. En kuitenkaan myönnä olevani erityisen seikkailunhaluinen ihminen, enkä rikkauksien perään, joten varmaankin vain työstä ja palkasta lähdössäni oli kyse.

Valmistuin vuoden 1979 lopulla rakennustekniikan diplomi-insinööriksi Tampereen teknillisestä korkeakoulusta. Seuraava vuosi meni armeijassa. Sieltä vapauduin tammikuussa 1981 ja jo maaliskuussa olin Saudi-Arabiassa. Olin ensimmäistä kertaa ulkomailla. Astuin lentokoneesta Jeddan lentokentälle pukeutuneena talvisen lämpimään kokopukuun. Se oli täysin virheellinen asuvalinta, mutta ymmärrykseni maailmasta ei silloin riittänyt pidemmälle.

Maailma sitten opetti, ja matkan varrella tapahtui kaikenlaista. Jo silloin syntyi ajatus näistä vuosista kertovan kirjan kirjoittamisesta. Kirjoitin päiväkirjaani 10.4.1984 seuraavaa: "Minä haluan kirjoittaa kirjan Saudi-Arabian vuosistani. Kuinka sen rakentaisin? Se ei saa olla päiväkirja. Se on muistelmakirja. Se on tarua ja totta. Sopeutumisvaikeudet ovat tärkeitä kuvata."

Henkilökohtaisten muistojen värittävä tietokirja tästä sitten tuli. Muistojen vuoksi kirjoitan minämuodossa. Kirjalla on kuitenkin vankka tiedollinen perusta. Se muodostuu työyhteisön dokumenteista, ammatti- ja muistelmakirjallisuudesta, päivä- ja ammattilehtien artikkeleista, internetin artikkeleista ja kirjoittajan päiväkirjoista.

Kirjassa tarkastelen mittausprojekteja osana rakennusalan vientiä, koska tarkasteluaihana mittausprojektit laskettiin tilastoissa rakennusvientiin. Tämä on perusteltua, koska mittausprojekteja toteuttaneet suunnittelu- ja insinööritoimistot tekivät paljon töitä rakennusalalle, ja mittauksen yksi päätehtävistä oli mahdollistaa rakennushankkeiden suunnittelu ja toteutus.

Rakennusalan vientitoiminta kohdistui pääosin Neuvostoliittoon ja Lähi-itään. Parhaimmillaan 1970- ja 1980-lukujen vaihteessa työskenteli rakennusalan vientiprojekteissa noin 10 000 suomalaista. Vuonna 1985 Saudi-Arabiassa työskenteli noin 500 suomalaista. Georedan palveluksessa mittausprojekteissa ja geotekniikan hankkeissa työskenteli yli sata, mahdollisesti jopa lähes kaksi sataa, suomalaista.

Tämä kirja on tarkoitettu näille ulkomaanprojekteissa työskennelleille ihmisille muistihistoriaksi. Kirja tarjonnee luettavaa myös työyhteisöjen toiminnasta ja erityisistä ihmisistä, tapahtumista ja paikoista kiinnostuneille lukijoille. Ja tietysti, kyllä minä olen kirjoittanut tämän kirjan itseäni ja läheisiäni varten. Kirja on muisto neljäkymmentä vuotta sitten eletystä elämästä.

Kirja kertoo meren- ja maanmittaajien työstä Saudi-Arabiassa 1980-luvulla. Kirjassa kuvataan eristyneen työyhteisön elämää, toimintaa ja vuorovaikutussuhteita. Kertomus tiivistyy, kun Saudi-Arabian talous lamaantuu, yritysten kilpailu lisääntyy, työelämän saudisointi alkaa vaikuttaa työyhteisöön ja työnantajan talous kiristyy.

Tapahtumat on rajattu vuosiin 1981 - 1985, jolloin kirjoittaja työskenteli Saudi-Arabian projekteissa Georeda-nimisen yrityksen palveluksessa. Yanbun teollisuuskaupungin mittaukset oli kirjoittajan viimeinen projekti. Silloin työnantajan toimintaan liittyvä epävarmuus kasvoi ja työntekijöiden parissa kehittyi kapinahenkeä. Syttyi 'Yanbun kapina'.

Kirja on henkilökohtaisten muistojen värittävä tietokirja. Sen perustana ovat työyhteisön dokumentit, ammatti- ja muistelma-kirjallisuus, lehtien ja internetin artikkelit ja kirjoittajan päiväkirjat.

Kirja on tarkoitettu ulkomaanprojekteissa työskennelleille ihmisille muistihistoriaksi. Se tarjoaa luettavaa myös työyhteisöjen toiminnasta ja erityisistä ihmisistä, tapahtumista ja paikoista kiinnostuneille lukijoille.